

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

DOI: 10.4312/KFIG7675
Sodobna slovanska kratka zgodba 3

Jan Balabán

Silvester Svinov

Iz češčine prevedla Bojana Maltarić

Zadnji dan v letu, Silvester, kako neumno to zveni! Tako se res lahko imenuje samo kakšen mišičnjak. Kakšne kozlarije mora človek gledati. Slabi filmi za otroke in odrasle. In danes je ravno tak film, obupuje Pavel Nedostal nad koledarjem. Zrak v stanovanju je dušič že od jutra, zgostila ga je utrujenost od življenja, ki se je tu ustavilo. Prepirl je pred vrati. Vsi so živčni, tudi otroka, celo pes se zbegano vrti okrog in se skriva pod mizo. Dana jezno hodi po stanovanju sem ter tja in Pavel ve, da bi si morala nekaj pomembnega povedati. Pa si ne povesta. Pustita to za prihodnje leto, tako kot že vrsto let.

Ne da se zdržati, človek bi se kmalu začel bati tudi dihati. Pavel se je odločil, da vzame otroka in psa na dolg sprehod in da se vrnejo šele proti večeru.

»Nimaš nič proti?«

»Nimam.«

»Bi šla z nami?«

»Ne, absolutno ne.«

In že so zunaj, Pavel, Ludvik in Katarinca in Andy, nemški bokser, človekov prijatelj – najbolj zvesto in neumno bitje pod soncem.

V logih ob reki Odri se začenja odjuga. Pod snegom je čutiti blato, led na tolmunih poka, veje dreves se upogibajo pod tovorom tajajočega se snega in na sivem nebu kričijo ptiči. Kar žalostno je tukaj. Otroka veselo stresata sneg z vej, ki se osvobodene teže dvigajo kot rame človeka, ki se mu je vrnila samozavest. Nato stečeta na led. To je verjetno nevarno, kdo ve, kako globoki so ti tolmuni. Moral bi jima to prepovedati, ker natanko tole počne on sam, neumnosti na tankem ledu. Saj se lahko utopita! Zdrzne se ter pokliče Ludvika in Katarino nazaj na breg.

Prišli so do tolmuna, ki je bil povsem staljen, poln lebdečega listja, v katerem so se bleščali srebrni mehurčki. Sredi tolmuna je bil otok. Tja moramo priti, je odločil Ludvik in pokazal na izruvano drevo, katerega korenine so bile na bregu, krošnja pa na otoku. Pavel je šel prvi in za roko vodil Katarino, za njima pa je šel Ludvik. Toda pozabili so na Andya, ki je ves čas tekal po gozdu kot ponorel, se valjal po snegu in grebel

po razmočeni zemlji. Zdaj z blatnim gobčkom gleda, kako njegovi ljudje stopajo čez brv brez njega. Skočil je na izruvano deblo in jih hotel vse prehiteti. Na eno stran je padel Ludvik, na drugo Andy. Pavlu in Katarini je uspelo nekako obdržati ravnotežje. Ludvik se pogreza v listje pod gladino in kriči na pomoč, prestrašeni Andy grebe proti bregu. Ko je Pavel Ludvika končno potegnil iz tolmuna, je bil že do pasu moker. In kaj zdaj? Fant se trese od mraza, na vsako stran pa je daleč. Andy se raje drži ob strani. Toda kaj z Ludvikom? Katarina je tudi prestrašena, kot da bi v vodo padla ona. Prekleta reč. Silvester. Nekaterih dni ne bi smelo biti.

Posušiti pri ognju in preobleči v suho. Sezul je Ludviku čevlje in mu slekel mokre hlače in žabe ter ga zavil v svojo bundo. Še vedno je klel, toda malce ga je tudi veselilo, ker zdaj ve, kod in kam. Na ogenj so vrgli cel časopis, ki mu ga še od jutra ni uspelo prebrati. Polno naročje suhega ločja z bližnjega ribnika se je vendarle vnelo, od njega pa tanke vejičice in končno tudi debelejša polenca, ki jih je Katarina prizadevno prinašala iz gozda. Nenadoma je bilo toplo. Ludvik se je že umiril. Samo tiho je šklepetal z zobmi, zavil v očetovo bundo. Vedno nekako gre, si je rekel Pavel Nedostal in obračal mokra oblačila nad plameni. Če ničesar ne bi bilo, bi ravno tako morali nekako preživeti. Spati v gnezdu, loviti žabe in si jih peči na ognju. Loviti race. Kaj misliš? Bi jo zadel s kamnom? Sredi zasneženega gozda se je slekel do spodnjic in dal fantu svoje suhe dolge spodnje hlače in nogavice. Zdaj še malce posušimo hlače in čevlje in gremo do Svinova, to bo od tukaj verjetno najbliže.

Deček si je potegnil očetove spodnjice skoraj do pazduh, potem pa so se napotili po poti med ribniki proti stari destilarni. Skoraj že januarski veter je Pavlu rezal v gole gležnje, a vseeno se je počutil dobro. Gozdove so zamenjale industrijske cone in divja odlagališča. Razhrojena pot je bila eno samo blato, ki se je lepilo nanje. Katarina je bila nenadoma umazana do zadnjice, mokri Andy pa se je ogreval s tekom. To je življenje. Pavel je otrokoma pripovedoval zgodbe iz svojega skavtskega otroštva. Malce si je izmišljal, malce je temu verjel. Zgodbe o zimskem taborjenju in spuščanju po gorskih rekah, niti ne ve več, kaj je sam doživel in kaj so mu pripovedovali drugi. Oči, ti imaš na hrbtu

čisto umazano bundo, mu je rekla Katarina. Seveda imam, če je pa Ludvik sedel na njej. Vsi so se zasmeli. Za nameček se je še Andy na enem od divjih odlagališč povaljal v nekakšni rdeči svinjariji in smrdel kot dihur.

Tako so prišli na svinovsko postajo. Na odstavnem tiru stojijo stari bivalni vagoni, v katerih živijo neki ljudje. Iz cevi dimnikov se kadi, slišati je glasbo z radia in hrupne pogovore. Verjetno že proslavljajo silvestra. Takšen vagon bi bil za nas čisto dovolj, a ne oči. Na postaji so se ustavili v bifeju. Pavel si je končno naročil pivo, otrokoma pa čaj. Potniki in pivci so jih z zanimanjem opazovali. To ti je družinica. Tako žalostno je bilo v tem bifeju, tako lepo žalostno. Še eno pivo in napolitanke pa gremo, zunaj se že temni.

Samo da bi nas spustili na tramvaj. Spustili so jih. Nihče ni niti črnil, ko so vsi blatni posedli po sedežih. Obdajala jih je nekakšna posebna nedotakljivost, kakršno si sicer lastijo le bolniki in brezdomci. Pavel Nedostal je z ljubeznijo opazoval svoja potomca, rdečega psa, svoje gole gležnje, ljudi okrog in si rekel: Moj bog, to je bilo leto. Ludvik in Katarina sta tiho šušljala o tem, kako bosta ob polnoči metala petarde.

Jan Balabán

Silvester Svinov

Iz češčine prevedla Bojana Maltarić

DOI: 10.4312/KFIG7675

Naslov izvirnika: Silvestr Svinov (1998)

Urejanje in priprava za elektronsko objavo: Blaž Podlesnik

Založila: Znanstvena založba FF

Izdal: Oddelek za slavistiko

Za založbo: Mojca Schlamberger Brezar, dekanja Filozofske fakultete UL

Prva e-izdaja.

Publikacija je dostopna na:

<https://doi.org/10.4312/KFIG7675>

Ljubljana, 2021

Publikacija je brezplačna.

Datum prve objave: **2004**

Različica dokumenta: **1.0.0**

Zadnjič posodobljeno: **14. 9. 2021**

© Prvotno objavljeno v knjigi Jan Balabán: *Počitnice*. Ljubljana: KUD Apokalipsa, 2004. Prevedla Bojana Maltarić. Vse pravice do besedila ohranjata prevajalka in založba prvotne izdaje, ki sta prijazno dovolili objavo v okviru projekta prevodov slovanskih kratkih zgodb.

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID **93781507** ISBN 978-961-06-0572-0 (ePUB)

ISBN 978-961-06-0573-7 (HTML)

ISBN 978-961-06-0574-4 (PDF)